

Utdrag ur sammanträdesprotokoll

Sammanträde med	Direktionen VafabMiljö kommunalförbund
Sammanträdesdatum	2 december 2021
Plats och tid	Stadshotellet, Västerås och Digitalt via Teams, kl 13.00 -15.45
Sekreterare	Lena Fryksell Söderlund
Dnr	2021/0206-VKF-1503

---

§474 Verksamhetsplan med budget 2022

Ett antal områden har prioriterats på förbundsövergripande nivå för 2022. I sin prioritering har förbundsledningen utgått från omvärldsbevakning, den gemensamma avfallsplanen och de fyra perspektiven i styrkortet (Kund, Medarbetaren, Samhälle & miljö samt Ekonomi). Prioriteringarna är hårda och ett flertal områden har prioriterats bort under 2022 för att få resurserna att räcka till. Dessa kommer återkomma i planeringen för 2023. Ytterligare två parametrar som använts vid prioriteringen är huruvida det prioriterade området är något som måste göras på grund av lagkrav och sådant som medför kostnadsbesparingar eller ökade intäkter.

VafabMiljö har under 2021 arbetat intensivt för att det lagkrav om rapportering av farligt avfall till Naturvårdsverkets avfallsregister (RIA) som börjar gälla 1/1 2022 ska uppfyllas. Många delar av detta är på plats men under 2022 återstår några insatser och uppföljningsarbete för att säkerställa att nya rutiner fungerar ändamålsenligt.

Under 2021 har befintliga processer reviderats och arbetssätt för att uppfylla lagstiftning. Nu återstår att verkställa förändrade processer och arbetssätt. Risken är om verkställandet inte går att genomföra som planerat och att anteckningar därmed inte rapporteras enligt plan och gällande lagstiftning vilket kan ge kostnader i form av vitesbelopp.

VafabMiljö har analyserat och strukturerat upp en rad utvecklingsmöjligheter kring förbundets containrar. Utvecklingsprojektet kommer fortgå de närmaste fyra till fem åren och drivas som ett huvudprojekt med tillhörande delprojekt eller uppdrag, beroende på omfattning. Under 2022 är planen att genomföra tre delprojekt.

I november 2021 kom en remiss från Naturvårdsverket med ett nytt lagförslag om hur förpackningar ska hanteras. Det förslag som nu föreligger tydliggör att det är kommunerna som ansvarar för att förpackningar samlas in fastighetsnära men att producenterna ska finansiera denna insamling eftersom det är producentansvar på förpackningar. Förslaget medför stora förändringar för VafabMiljös ansvar som kommunal aktör. Under 2022 kommer ett projekt genomföras där bästa möjliga lösningar för de olika förutsättningar som finns i regionen identifieras och plan för genomförande tas fram.

VafabMiljö har valt att använda styrningsmodellen *pm3* för förvaltning av IT-system. Syftet är att organisera och bedriva effektiv systemförvaltning genom att balansera verksamhetens krav med IT-systemens möjligheter. Förvaltning i *pm3*

innebär att kontinuerligt stödja, vidmakthålla, vidareutveckla och tillgängliggöra IT-system i objekt för att leverera nytta till verksamheten. Ett förvaltningsobjekt är ett kluster av IT-system med naturliga samband och som förvaltas gemensamt.

Webbtillgänglighetsdirektivet omfattar hela den offentliga sektorn och innebär bland annat att webbplatser ska uppfylla kraven på tillgänglighet i enlighet med EN301549. För att uppfylla kraven har en ny webb upphandlats. Då en första upphandlingen blev överprövad har projektet försenats. Planen är nu att den nya webben ska publiceras den 14 september 2022.

Arbetet med att processkartlägga och implementera förändringar i verksamheten har pågått under de senaste åren och kommer fortgå under 2022 och under 2023. Att kartlägga, beskriva nuläge och identifiera börläge, samt att genomföra förändringen tar mycket tid och resurser i anspråk men är ett arbete förbundet valt att prioritera då resultatet leder till effektiviseringar och ett smidigare arbetsflöde när förändringen väl är genomförd.

Den konkurrensutsatta verksamheten på VafabMiljö omsätter cirka 200 miljoner per år, vilket gör den mycket viktig för förbundets ekonomi. Kopplat till arbetet med att ta fram en anläggningsstrategi kommer även en marknadsstrategi att tas fram. Förslaget till marknadsstrategi kommer att förankras i direktionen under 2022.

Initiativet Hållbar Livsstil syftar till att skapa ännu bättre förutsättningar för livsstilsförändringar som leder till friska, hållbara medarbetare och därmed lägre sjukfrånvaro och högre effektivitet. För att nå ut och engagera alla medarbetare krävs ökad kunskap, medvetenhet, samverkan, kommunikation och ett stort engagemang från olika delar av organisationen. I nära samarbete med VafabMiljö leverantör av hälsounder-sökningar planeras inledningsvis ett antal kompetenshöjande aktiviteter som riktar sig till chefer, arbetsledare och skyddsombud.

I det nya normala arbetslivet post Corona kommer fler att arbeta på distans än tidigare. Detta innebär att sättet att leda verksamheten och medarbetarna behöver anpassas därefter. Berörda chefer kommer att behöva kompetenshöjning kring distansledarskap, att leda hybridmöten, stärka teamkänslan och kommunikation.

VafabMiljö och Svealandstrafiken har tillsammans byggt upp en infrastruktur och ett samarbete kring biogasen under 15 år. Svealandstrafiken går nu mot att driva delar av sin fordonsflotta på el i stället för på biogas. I framtiden kommer troligen även en flytt av Svealandstrafikens verksamhet från centrala Västerås att ske. Under 2022 kommer nya former för samarbete med Svealandstrafiken och biogasleveranser tas fram. I detta arbete måste hänsyn tas till upphandlingsjuridik, framtida behov av biogas, möjliga samarbetsformer men också gemensamma investeringar i bland annat infrastruktur.

De översta stegen i avfallstrappan handlar om att förebygga så att avfall inte uppstår och att återanvända så mycket som möjligt av de resurser som någon inte längre vill ha. Dessa två målområden är relativt utforskad mark till skillnad från de lägre stegen i trappan där vi arbetat i många år och lyckats med stor förflyttning. Under 2022 kommer VafabMiljö arbeta med kompetensutveckling och

kartläggande av vilken roll förbundet kan ha inom området och även knyta kontakter med andra aktörer för att skapa samarbeten för ökad cirkuläret.

Förutom dessa övergripande prioriteringar finns mer detaljerade prioriteringar för respektive avdelning presenterat i verksamhetsplanen.

Budget 2022

VafabMiljö prognosticerar ett positivt resultat för 2021 på 8,1 mnkr, vilket är 7,6 mnkr bättre än planerat (budget 2021 är 0,5 mnkr). Den positiva avvikelser kommer av att försäljningspriset på återvinningsmaterial (skrot och wellpapp) är betydligt högre än budgeterat. Priserna för återvunnen metall och wellpapp har ökat kraftigt under senare del av 2021 och ligger nu på rekordhög nivåer. Hur länge de höga nivåerna kommer att hålla i sig är oklart eftersom priserna är starkt kopplade till råvarumarknadens utveckling.

Driftbudget för 2022 landar på +3,7 mnkr, varav den kommunala avfallsverksamheten (KAV) har en budget på -9,8 mnkr och den övriga avfallsverksamheten (ÖAV) på +13,5 mnkr. Resultatnivån är acceptabel men behöver öka för att förbundet ska nå den ekonomiska målsättningen till år 2030.

Intäkterna från försäljning av återvinningsmaterial såsom metallskrot och wellpapp är till stor del beroende av världsmarknadspriserna. Priset på wellpapp och skrot har ökat kraftigt det senaste året. I budget 2022 beräknas en något lägre intäkt jämfört med 2021 men ändå betydligt högre än ett normalår.

Returpapper blir ett kommunalt avfall fr.o.m. den 1 januari 2022. För att finansiera insamlingen av returpapper vid befintliga publika insamlingsplatser är det i budgeten medräknat en höjning av grundavgiften med 8 % fr.o.m. 1 april 2022, vilket motsvarar en ökad taxeintäkt på 10 mnkr. Kostnaden för det nya returpappersuppdraget är dock beräknat till 13 mnkr. VafabMiljö samlar även in returpapper via befintligt system för fastighetsnära insamling (FNI). Intäkterna har budgeterats som taxeintäkter, istället för som tidigare, transportintäkter. För 2022 beräknas denna del till 4,5 mnkr.

Kostnaden för insamling av mat- och restavfall väntas öka med 11,2 mnkr jämfört med prognos för 2021. Det beror dels på indexuppräknning av avtal med extern entreprenör avseende insamlingsentreprenaderna i Öst och Väst, dels på ökade kostnader för inköp av matavfallspåsar.

I posten för kortfristiga skulder ingår behållningen i respektive medlemskommuns resultatutjämningsfond, RUF. De kommuner som har medel kvar kommer att använda dessa till att rabattera avfallstaxan under 2022-2023.

Investeringsbudgeten för 2022 är 138,5 mnkr varav 25,5 mnkr avser sluttäckning av äldre deponier. Exempel på andra stora investeringar är inköp av renhållningsfordon som är budgeterat till 14,4 mnkr och består av tre sopbilar, en lastväxlare, en sidlastare och en baktömmande containerbil. Investeringar i kärl, containers och gasflak är budgeterat till 13 mnkr. Återbrukens investeringar beräknas till 14,3 mnkr varav 3 mnkr avser nya skyltar enligt konceptet för Återbruk 2.0.

Det budgeterade underskottet i den kommunala avfallsverksamheten visar nästan - 10 mnkr och har visat underskott tidigare år, något revisorerna anmärker på. Taxeintäkterna ska täcka kostnaderna enligt ekonomiskt mål i styrkortet. Underskottet kompenseras av överskott i den övriga avfallsverksamheten. Ett sätt att hålla låga taxor, men som innebär att vi måste förlita oss på marknaden.

Den kommunala verksamheten ska enligt de ekonomiska målen vara i balans, dvs den gemensamma avfallstaxan ska täcka kostnaderna för den kommunala verksamheten. När detta är uppfyllt kan överskottet i den övriga avfallsverksamheten användas till investeringar och för att minska skuldsättningsgraden.

Den långsiktiga ekonomiska planen (10 år) visar baland i KAV år 2030 och innefattar två taxehöjningar under perioden.

För 2022 budgeteras ett positivt kassaflöde från den egna verksamheten med 111 mnkr. Trots det finns ett lånebehov om 2 mnkr för de investeringar förbundet förväntas göra 2022. Självfinanseringsgraden för investeringar i budget 2022 ligger på 98 %.

Förbundet finansieras via en checkräkningskredit som medlemskommunerna borgar för. Medlemskommunerna har även lämnat borgen till Länsstyrelsen för förbundets aktiva deponier. Årligen utbetalar förbundet en borgensavgift på 0,5 % av utnyttjad borgen till medlemskommunerna. En sammanställning för borgensavgift och reversränta (för köp av aktier i VafabMiljö AB från medlemskommunerna) skickas tertialvis till medlemskommunerna.

Posten "Miljöåtgärder" som minskar 2022 jämfört med 2021, kopplas till bl a lakvatten från deponi, sluttäckning, analyser, m m. Historiskt har avsatts 18,7 mnkr per år för att täcka kostnaderna. Framgent kommer lägre summor behöva sättas av.

Direktionen beslutade

att fastställa verksamhetsplan och budget för år 2022.

att föreslå en höjning av avfallstaxans grundavgift med 8 % fr.o.m. 1 april 2022 för att finansiera det nya kommunala uppdraget för returpapper.

Rätt utdraget intygar:

Maria Adolfsson
Registrator

2021-12-21